

NORDAHL GRIEG

HÅBET

DIKT GYLDENDAL NORSK FORLAG ------------------------- OSLO 1946

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken utgavs postumt 1946. Författaren avled 1943.

Verket har scannats av Nasjonalbiblioteket i Oslo. Det anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i februari 2014 av Bert H.

Av de diktene som er samlet i denne boken, er «Sjømannen» her trykt for første gang. Det var Nordahl Griegs ønske at hverken dette dikt eller «Den menneskelige natur» (trykt i «Dagbladet» og «Politiken» 10. jan. 1946 — den dagen De Forente Nasjoner møttes første gang i London), som begge er skrevet i 1942, skulle offentliggjøres før krigen var forbi. «Spansk Teater» har, så vidt vites, heller ikke vært trykt før. De andre diktene har vært offentliggjort ettersom de ble til, i aviser og tidsskrifter, mange i «Veien frem». De fleste av de oversettelser fra engelsk lyrikk som er tatt med, er hentet fra «De unge døde».IBJØRNSON

To skapere har verden. Den ukjente hvis: Rliv har fonnet stjernetåker til jord og sjø og liv.

Men også den er skaper, den mann som sterk og øm kan stirre mot det skapte og øke med sin drøm.

Slik var hans verk på jorden. Av skodden tung og rå steg grønne, glade skrenter, fordi hans øine så.

Der lekte barn på tunet, gress bølget, bekker sprangl Det dunkle skaperordct forvandlet han til sang.

Han gav til sommerkvelden dens lengselslyse skinn, og bjerkens blonde smerte stod risset i hans sinn. Hans uro blev til fjellet som over lave hus drog dag natt ct veldig, forsterket ørnebrus.Han jog som sol på sjøen sitt utferdseventyr, så langt som hvite vinger om våre skiber flyr.

Men landet steg av havet, med stein i skumgrått driv, og han sa: Ja, han elsket, og ordet blev til liv.

Hvor hentet lian den styrken, som bar hans skaperverk? Han kom jo fra sin elskte, ung, lysende og sterk!

Og den som favnet livet, det grenseløse, kan vel ta i sine armer en del av det: Et land!

Alt liv, fra korn som grønnes til stjemekimers rum, blev svaret på hans lykke, hans blods mysterium.

Hans vekst skjøt opp fra vollen hvor døde slekter slet. Barn tumlet gjennem gresset, og alt var evighet.

For han var alt som levet, om kulden hersket hård, på evig vei mot lyset, den uendelige vår!

Og hver som krenket veksten, som trampet blomst og rot, de hatende og golde, dem bar han våben mot.Men hvor hans øine strålte, hvor ømt hans hjerte var for hver som øket livet, han selv en mann og far.

Et vågsomt seil i stormen, gult korn mot evig sne ... Hans gjerning var den samme: at livet måtte skje.

Det landet som vi ser mot, fra hav til blåhvit fonn, hvad var det Før han drømte, hvad lever ved hans ånd? Å unge inor, fortell det til barnet på ditt fang, at meget som er Norge, begynte med en sang!HENRIK IBSEN

Høit i den frysende eters øde rider en rytter, isnende hvit.

Menneske, vig fra de evige stjerner! Straffen skal storme fra frostbleke fjerner, t iljen og drømmen skai martres til døde — rid ikke dit!

Anede templer med måneglød-søiler, domer av stjerner, altre av ånd, rider han mot, den ensomme rytter.

Skalv der en lengsel mot snclandets hytter, strammer han bare de blodige tøiler hårdt i sin hånd.Videre må han, videre lider han, truende, trossige, veldige sjel!

Lykke og liv blev han dømt til å bøte: bare en dødsmaskes marmor kan møte dypenes isblikk; levende rider han hesten fra Hel.

Evig det store skai skapes i smerte!

Alt skal du ofrel Hvad skal du nå?

Spør ikke, håp ikket Bøi dig for kravet; Atlantis blir nådd, når du synker i havet! Ser du Jehova, o hungrende hjerte, skal du forgåt

Men i sitt frysende favntak han kryster lik av en lykke, i tryglende trang.

Blodet som brente, skriket i sjelen stivnet; men stilt som en vårdrøm i telen ånder et sus fra velsignede kyster,

Solveig, din sang.Videre, videre! Aldri tilbake!

Templene kaller ... R id, rytter, ridl Å ensomme hjerte, som aldri har veket aldri har bøid sig for Bo i gen og sveket, — strål med din kulde for oss som er svake, herd oss til strid!

Frysende skinner det store og sanne!

Varme har titt klekket øgler av nid!

Du dødning deroppe! Sumpen er lunken, hat er på jorden, himlen er sunkcn!

Så merk da med offerets islys vår panne — rid, rytter, rid!FRIDTJOF NANSEN

En mand stod op. En lysning faldt sotn is og flammer over alt.

Ham kjenrite vil Så korstog-ren, så høvdingsterk var bare en.

Her speidet længtende et land, da steg han frem av mørkets tid, og lyset var en baunens brand:

Stå op og stridt

Å norske ungdom — følg ham frem! Stå op til stridt Til strid mot hvem? Det vet vi jo: I dåd og skrift her mørkner hat, her tærer gift.

Så saml oss da — vi er parat------------

Hans isblikk vender sig og scr:

Den som er god, skal hate hat, og ingen Iler.

ISDet er til større strid end den, han kalder våre unge mænd.

Det er til strid mot eget sind hans f lammes verd hav vidd oss ind.

IIans liv skai bla. i ide vårt, som skam — i sorg og længsel skal vi si:

Vi kjender ham, vj elsker ham, men hvem er vi?

I tåke heim en, rå og vi Id, to ting han lærtc: is og ild,

] lan gikk mot stormen. Føik cg kov sin dype vilje fure grov.

Hans kraft blev spændt av strenge mål, han hentet styrke av forlis.

Hans viljes stål mot stormens stål og is mot is.

Han Iierte mer. Mot kuldens gys han så ett vern: sin ild, sitt lys.

A, sind mot natten, kald og arm — bli tifold strålende og Varm!FRIDTJOF NANSEN

Han dyrket ilden til den gav den største Flammen verden vet:

Den brændte over fjerne hav — barmhjertighet.

Så døm i lynet av hans sverd vår egen kraft, vårt eget værd.

Når spændte vi vår viljes stål mot høic, smertelige mål?

Når brændte vi mot ett; at gi, vår ild, vårt lys rnot stormens veir?

En slekt på film, en slekt på ski er alt vi er.

En slekt på film ... På flukt hver kveld fra livets dådsprakt for oss selv.

Her elskes kvinder, mandfolk slåss — --------

To kroner koster livet oss.

Men der er håb: en slekt på skil Her er vår egen kraft som flyr, lik stål og sang, her suser fri vårt eventyr!Men hvorfor kraft og helsebot og styrkens drømmeløse mot?

Det er det største en kan si om slekten vår: den går på ski!

Det cr jo alt vi vil og kan som slænges ut i sol og sne.

Men intet folk og intet land blev frelst ved dett

IIan gikk på ski! Så lar av ham! Med åndens byrde gikk han fram. For dådens drøm, for Norges flag . . . Han visste hvorfor, natt og dag.

På birkebeinerfærd han f6r med Norges kongsbarn over fjeld: lian bar eri fremtid i sitt spor mot isgrå kveld!

Han gikk på ski. ,. Nu er det oss. Ta byrden op i hellig tross.

Hver evne som vi har og vil — hærd den til stål, glød den til ild!Bli ånd, bli menneske, bli mand, bli. viljen gjennom mørkets tid.

Saml først vårt sind. Sa ml så vårt land. Det cr vår strid.

Nu er det ossl Mot stormen blind brøit løipen i vårt eget sind.

Og stuper vi, hent kraft hos en som gikk der før, mens natten hven. Fem over øde fjeJd og hei vi skimter foran oss en mand.

Hans spor skal føre ind til dig, vår fremtids landlVED NANSENS DØD

Så sluknet han, i vårens lys, og stille lå han, blek og stiv.

Men i den stund da all blev stumt, steg smertelig en sang om liv,

Der løftet sig fra landet vårt, fra nakne skjær og sølvgrå hus og unge akrcs lyse vekst, et overjordisk vingesus.

For drømmen om ham i vårt sinn sov stilt som hvite fuglefjell, men da han døde, steg et brus, som fylte hav og land mot kveld.f lan som vi elsket, reiste sig; hans ungdoms dåd, hans manndoms glød falt pi vår sjel som vårens sol, og alt var liv og intet død.

Hvad døden krever, gav han før: for den som setter livet inn mot is og natt og undergang, dør døden i sitt eget sinn.

Men gjennem tåkeheimens gru, hvor stormen føk og mørket seg, brant mannens vilje som et lys, og natten falt, men lyset steg.

Slik har han verget sig med lys, på dødens mørke vei mot nord, men lyset blev en verdens lys, da han igjen si hjemmets jord.F,n regnbue, i tårer brutt, ved kornets gull og gressets grønt, en flamme av barmhjertighet, fordi hans liv var ungt og skjønt.

Dc fjerne folkeslag i nød kom hungrende og nakne hen til flammen, der den ensom brant, og de har varmet sig ved den.

Og i de unge mødres nynn og barn i lek, langs Vol gas siv, er han, den døde, en nu med, og smilet deres er hans liv.

Men vi, hans folk, skal kjenne ham. i drøm og dåd og øines glans mot det han elsket; akrens lys, de fjerne snefjell — all er hans.Nu er han død. Nu lever han som våren selv; for hjertet vet at bare han som gir, har liv, og bare han har evighet.TIL JOHANNE DYBWAD

Grå ligger Oslo bak skodden;

Bak dimrnede, matte glass flyter det store akvarium, svømmer det norske parnass!

1 ler glinser de evige flyndrer rundt i sin vassgrå ring og hilser hverandre med snuten i blasse, langsomme sving

Da lyner et lys ned i dypet, en gnistrende sprøit av ildl Det glitrer av blånende bølger — er havet likevel til?

Er ikke gråheten kunsten — akvariet verdens rum?

Men sjøen går blå derute med solskin og blæst og skuin!Hun cr det lyset som trender, hun er den drømmen om hav.

Hun er det spillende nordlys og solgullets bløte rav.

Hun cr den blåsende latter, dæmoncnes blodrø ve ir, men allermest: flammen av ungdom, det er det under hun er!

Vi som ev unge mot hende, føler kanhende en kveld anende: nu var vi unge! et stjerneskudd gjennem oss selv ,. . Men hun eier tusende stjerner, et dryssende stjerncgry, som springer lik en fonnene fra sinnet, påny og pånyl

Grå ligger byen bak skodden , . . Venner, hvad venter vi på?

Gli inn i det store akvarium, bli grå, bli avholdt og grålDa skjærer et lys ned i dypet, en stormende solgangsild, *t>m brusesr i blæst og bølger at havet — havet er til!JOHANNE DYBWAD

Prolog ved 50-års-jubilccL

Hvor ofte er det sagt at scenens spill selv i sin velde, hører nuet til! Jernteppet går. Kulissen bringes bort. Teatersalen ligger tom og sort.

Alt sotn i farver, skrift og sten er skapt, kan vid ne evig. Må vår kunst gå tapt? lier er vårt liv. Slik er det godt. Vi vet: gold er triumfen over evighet.

F.n oldtidsdikter tegnet livets drag som hat og vold, og alt er ens idag. Intet går fremad, la oss hylde ham! Men evig kunst kari være evig skam.Vårt eget nu! Vårt håp, vår drøm, vårt blod! Vi stjeler intet fra en ny slekts tro.

I dette livet er vi med og bygger, og intet evig verk skal kaste skygger.

Det skapte lever. Her i nuets ritm står nuets seirende mysterium.

F.t byggverk reiste hun, spent av geni. Men hvad cr stoffet det skal leve i?

F.delt som marmor, skiftende som ord, så vekt som vann og groende som jord, slik er det stoff hun lok i sine hender.

For det er menskesinn, Ja; dere, venner!

I deres sinn, av deres håp og kval, har hun fått reist sin drømte katedral. Var deres hjerter utbrente og øde, har deres ansvar for et verk som døde.Selv gav hun alltid. Blod og nerver sang: bygg nu! det finnes ingen annen gang,

Av tankens makt og lidenskapens brenning steg buene tilværs i lys og spenning.

Det er en kunst som elsker å «forstå». Hun ikke; uforsonlig gikk hun på.

Hun er en ild, en bitter blest som renser, og moi og sannhet har fått større grenser.

Et under er hunl Gjennem femti år stod vesicnværet fra en salt, ung vår.

Sol glitret over bølgene i lek, og stormen mørknet til, og sjøfugl skrek,

Hun bringer rumtnets store åndedrag. Fyl! dine lunger lykkelig idag!

Gi videre til slekten hennes verk, fordi du selv blev mere sann og sterk.Da skal hun evig høre nuet til — i alt hun øket: storm og lys og ild.

Vær henne verdig, venner] For vi krever av dere at Johanne Dybwad lever!TIL ROALD AMUNDSENS MINNE

Ny rykker timen atter nær da han blev tatt av hav og rum. Når trengle vi ham slik som nu? — hans hjertes stolte, rene sum.

Erkjennelse og mot — det vaT hans åndedrag i alle år. f yl lungene med samme luft, med viljen: hau skal være vår.

Erkjennelse. I vol dens tid da ånd hl ir drevet med gevær til fangeleiren, — husk hans ånd, som alltid vilde vite mer.Og mot. I denne hcltctid av giftgassdåd og bom hedra p, står ødemarkens mann hvis mot r ar fred og fellesskap.

Hvad skapte han? Hvad blev igjen av ørnefluktens dåd og drøm, av mannens bitre, ville kamp mot is og hav, inot luft og strøm?

Liv blev igjen[Tor ødets gru og stormens ubønnhørlighet, som alltid måtte drepe før, kan mestres av den ånd som vet.

Når uværs-varslet nu går ut, og hjem blir spart for kval og nød — da skal vi minnes dette mot, som tjente livet til sin død.Hans død! For evig går hans flukt mot stormen hvor han styrtet ned, fordi han vilde vedde liv og hjelpe mennesker som led.

Nu styrer verden ut i storm, mot dagning eller siste reis. Men kan vi følge slike mål, glad kan vi styrte, underveis.BERGEN

Med Nordsjøen ved huset — mot havets sake blest som sprengte doren åpen, gikk veien vår mot vest! A store sang av frihet som vidde livet inn!

Men bak den sangen ventet en stillhet i vårt sinn.

Et sus av Tegn som sivet mot elv, mot vår grøn 11 eng, et vær av vekst og mildhet og evig sammenheng.

Som dalen her, så slekten; ja. her kan livet si, der finnes nnget større enn det å være fri.

Den våte, milde vinden står om oss som et h jem, den kjente slekter føv oss; nær bringes vi til dem. Som evighet, som mening vi føler livet gro, fordi den vinden strøk oss, og trær og fjell forstod.SANG TIL VARDØ

Mot havets stride au sten vær står øya gold og øde.

Her finnes ikke håp for trær og jord gir ikke grøde.

Men mellem stein slo slekten rot, der ingen dvergbjørk stod imot. Hvor stort og tappert menskct er som reiser sig mol ødet.

Alt liv vi ser har slitets menn fått vristet ut av døden.

Men det de selv stod med igjen var ofte nakne nøden.

Og ikke nok med storm og slut; i havnen ventet fremmed fut.

Og arme drar de ennu ut.. .

Men disse menn er Norge.De holder her en grensepost.

Med sine arbeidsnever — de verger liv mot ødets frost, de gjor at landeL lever.

Når vinternatten velter frem, står lys imot fra deres hjem; og det er tid å lønne dem hvis liv cr landets grense.

Hvor dyrekjøpt er dette land — der sommcrhavet vugger med lyset fra soleigul strand og kvite barnelugger.

Og sverm av sjøfugl blir hernord til luftens eget blomsterflor, og nyskapt ligger håpets jord i inidnattsolens under.SANNHETEN

Til tgcde-K issen-

f

Den som forslår, med vredens glød, at rikdom bygges op på nød, han vet hvad sannhet er.

Usant blir alt, en løgnens tid mot det: å kalle op til strid de undertryktes hær.

Du skjønte sann he ten 1 Fra nord hvor folket svalt i stormens spor steg krav om menskeverd.

Ditt ord blev flamme hvor du kom r bli oprørske av fattigdom, sin i lenkene til sverd 1Man sa til dig: se dig omkring, livet har kanskje andre ting . . , Du visste bedre selv.

Alt overskudd, ak skjønt er rov, for der er skapt en større lov, hvor ingen mann er trell.

Vår frihets juni, lys og blond, gav du din glød. Fribetens ånd blev til ditt åndedrag!

Og hhulen sprengtes, høi og fri, et rum for dig å puste i, en rød oktoberdag.

Klan lød ditt ord. Hardt gikk du på. Du evnet aldri å forstå forsomlighetens menn.

VSrt hjertes ild skal herde stål.

Fordi vi har så dore mål, må vi ha langt igjen.Blåøiet står du, varm og sterk, ombrust av ditt befriervcrk: rettferdighet skal skje!

Fra dette land, fra‘fjerne land vi hilser dig — vår første inann i sannhetens armé.«DE BLINDE»

Prolog ved de blindes uke.

I.

På vei mot en blodig avgrunn, drevet av hat og griskhet i mørke fortvilete horder, — hender det menskene stanser.

Frysende står dc i natten, i kval for den dom de har skapt sig, Ingen har villet det: Angsthvite hvisker de: vi er

blinde.

Å dere som mistet synet tilgi dem hvad de sier.ikke har dere fortjent det, at angst og hat

kalles blindhet,

dere som går i liret

med klarhet og to og visdom

og mer enn noe: med mot.

II.

Ett mot skal vi evig elske.

Ikke det motet som dreper, som durer med død under himlen . og taler til vergeløse med bomber og giftgass: motta vårt vennskap eller din dødl

Ikke det motet. Men livets skapende mot skal vi elske, det som erobrer fra døden og seirer mot overmakten, det stolte, stnilende motet!Dere kan lære oss det.

F. n dag i et hå bl øst mørke begynner dere å kjempe.

En bøict fange i cellen, dømt « erobre verden. — det er den blindes kamp.

Murene kan ikke stormes.

Der er bare én lov; å ville, ville til murene viker.

Bare ett lys er i natten, ct. hjertes brendendc mot.

Strål hjerte! Skumringen sprer sig, bleke konturer kan skimtes.

Nu stiger de frem — det er dagt Del er friheten, det er verden!III.

Idag ber de blinde om hjelp. Ikke for å bli støttet, men for å kunne gå friere, ingen til byrde.

De ber at du vil jførjfti kampen før dc har seiret.

A se end el hvis du synes at dine øine har elsket — elsket sol hvite sne fjell, onger som leker 1 sjøsprøit. en kvinnes bøiede ynde, — da hjelp dine blinde brød re.

Så går vi videre sammen. Her er min hånd, min bror.Men du får hjelpé tilbake, — la:t oss det smilende motet, lær oss en vei av kiarhet, —

lær oss å jréjtHÅBET

frrulog ved Radinmfandels mote i Aulaen 4. mal 1931-

Nu er det underet skal skje på jorden, nu seirer håbet.

Ja, gjennem alt som lever, strømmer håbet: rlet spede gresset, knoppene som grønnes, de unge pikene med løv i armen, og mødrene smilende mot barneøine, alt håberl

Men gjennem lykken stiger det ct angstrop, et smertestønn, et liv som har fått dommen: at det er håbløst;

en mann som elsket, drømte, stred for sine, men nu alene med et evig ekko, ai det er håbløst.Og hun, hvis sjel var håb, den unge moren, som nylig strålte mot det liv hun fødte, hun håbcr ikke mer; hun bærer i sig en anncn byrde, voksende og grufull. —

A liv der ute —

med løv og fuglesang og sol og latter — blir ikke all ting ondt og uten mening, når mennesker iblandt oss som vi elsker, får myrdet hå bet?

Men vi som går i strålene fra livet, har makt å sette alt av lys mot mørket, har makt å rette strålene inot døden.

Nu er det vi som skal si skapcrordet — den ensom ste og svakeste kan si det —: bli lys, bli håb!

For hver av oss kan gi sin skjerv til lyset, kan bli en del av vårens scir på jorden, en del av Håbet!TIL UNGDOMMEN

Kringsatt av fiender, gå inn i din tidl Under en blodig storm — vi dig til strid!

Kanskje du spør i angst, udekket, åpen: hvad skal jeg kjempe med, hvad er mitt våpen?

Her er ditt vern mot vold, her er ditt sverd: troen på livet vårt, menneskets verd.Fot all vår fremtids skyld, søk det og dyrk det, dø om du må — men: øk det og styrk det!

Stilt går granatenes glidende bånd.

Stans deres drift mot død, staaj- dem med ånd!

Krig cr forakt for liv. f red er i skape.

Kast dine kre fl er inn; døden skal ta pel

Elsk — og bcrik med drøm alt stort som var!

Gå mot det ukjente, friåvrist det svar.Ubygde kraftverker, ukjente stjerner — skap dem, med skånet livs dristige hjerner!

Edelt er mennesket, jorden cr riki Finnes her nød og sult, skyldes det svik.

Knus detl I livets navn skal urett falle.

Solskinn og brød og ånd eies av alle,

Da synker våpnene maktesløs ned!

Skaper vi menneskeverd, skaper vi fred.Den soin med høire arm bærer en byrde, dyr og umistelig, kan ikke myrde.

Dette er løftet vårt fra bror til bror: vi vil bli gode mot menskenes jord.

Vi vil ta vare på skjønnheten, varmen — sont om vi bar et barn var sont t på armen!

saSOMMER 1 LONDON

Whitcchapcls bleke unger gisper i heten: «mor kommer vi aldri på landet?» «Vent til du engang blir stor. D.t skal du komme på landet, om du er fattig og lav, og se på det grønne gresset over en skyttergrav.»FULLBYRDELSEN

Tribunene hyldcr i jubel den seirende unge atlet: lemmets og lunge rs styrke, kroppens fullkommenhet, llog venter på denne ungdom en ennu større bedrift: timen da lemmer skal Smaddres og lungene druknes i gift.SPRINTERNE

Niggeren Owens sprinter, germanerne stuper sprengt. Det blonde Stadion undres, og Føreren mørkner strengt. Men tenk da med trøst på alle jødiske kvinner og menn som sprang for livet i gaten — dem nådde dere igjen!PUSJKINS SISTE VILJE

I.

Fot hundre år siden falt i duell den russiske dikter Pusjkin, kammerjunker hos tsaren.

Hele St. Petersburg kjente ham når han kom rned sin unge hustru hver kveld på cl nytt ball.

Tsaren forlangte hans nærvær.

Det var så morsomt å se ham mørkt lenet op mot en søile — trossig som et av hans egne dikt mens dansen glitret omkring ham.Han hadde skrevet om friheten og egget avsindig til opvpr: fem av hans venner blev hengt, andre sendt til Sibir.

Men tsaren var nådig mot ham.

Den opi ørske kaltes til hoffet. Herskeren ønsket å opdra ham hver kveld på et nytt ball,

Hadde lian drømt om folket? Dikter, hvad vet det om skjønnhet? Hvad aiinet er massenes arbeid enn fundamentet for søiler?

Kjenner det kjærligheten?

Javel, i den snckoldc natten kryper to skinnbylter sammen . . , Men sel hvor de dansende møtes og viker i gåtefull ynde —forfinelsen over din hustru, deri blyge og eggende leken som kreves, før hun bedrar dig —

Pusjkin, lier er du hjemmel

Nådig og god er tsaren

som skjenket dig fullkommen frihet.

Her kan du stå mot din søile, mens andme dør i Sibir,

Her kan du stå mol din søile til den blir martcrpelen og ringdansen jager omkring dig, seirende, stu ilende hvisker det frihetskjemper og hanrei.

Så bryter fra den benåde de

et hest skrik en kveld

mot en av de tusen han lia ter,

ydmyke Isens, skammens, befricbens skrik.

Duell.II.

En tidlig vin ter mor gen. Erostrøk over sne.

Hvit stiger åmlen,

livets ånde,

fra to menn som står

på t red ve meters avstand

mod loftede pistoler.

Et skudd.

En hvit røk.

Dødens ånde

puster OjJ fra et pistolløp.

Pusjkin er falt.

Dødelig såret

ligger han på den røde sneen. Det cr slutt.

Det er ute med ham,

Men i en dødståke ser han den andre, det er ikke lenger en mann,rlet er fornedrelsen, undertrykkelsen,

det er uretten

som står der og lever.

Ikke hvile nu.

Ikke søvn.

Døende,

med underlivet splintret kravler han op på knærne.

Han har sitt skudd igjen, han tvinger hånden t il å bli rolig, mens smerten sliter ham i filler. Blødende i sneeti reiser han sig op: ennu ikke!

Det er ute med ham,

men døende blir han Pusjkin,

døende blir han kampen.

Alt som er ham

blir rettet ut av den ville viljen, hans sang, hans liv, hans død blir siktet inn, udødelig, mot skjenselen.Han blir sitt folks hjerte gjennem hundre år.

Under kosakklansene, i hungersnød, i borgerkrig, blødende i sneen reiser folket sig op: ennu ikke!

Hans sang

er blitt handling

idag i hans folk,

som bygger sin frihet

med Pusjkins blodige vilje.SPANSK TEATER

Det cr et teater bak fronten. Natten står svart og rå omkring en naken tribune.

Et søkelys settes på.

I skyt tergravs-prbjekLørens skjærende hvite ild stiger ett anttcji flamme brennende stolt og vill;

Menneskets trossige vilje, kunstens kjempende ovd gløder i dette teatret på Spanias blodige jord.SDANSR TEATER

Unge milits-soldater, tusener slitte menn føler ny tro i sitt hjerte, før de skal slåss igjen.

De er ikke lenger s3 ensom, ødet ev ikke så koldt..

Det som tie hører fra scenen vid ner: at fronten blev holdt,

Fjerne land og århundrer sier det i sin sang,

Aischylos, Calderon, Schillcr, Pusjkin, Rom a.in Rolland, den frie stridende tanken, rett f er dets hø te krav kjemper usynlig med dem i deres skyttergrav.SPANSK TEATER

Vi i vårt land er skånet.

Vi går i V,år trygge fred.

Krev tlerfor mer av ditt hjerte, fordi du ikke er med,

Hjelp dine spanske brødre, gi dem som takk din hånd.

De holder den fronten du li ot på r Menneskets frie åndlEN TYSK ARBEIDER

Dikt lit Arbeidcrtribunens 1- mai-feil,

Det er kveld.

Han har vasket sig efter arbeidet og spist.

Han er blitt sittende ved bordet, trøtt, høiet.

Drønnet av storbyen dirrer i vinduet,

1 rummct ved siden av suttrer en unge.

Fot tre uker siden hørte han menn storme dit inn.

Han satt som nu

her ved bordet,

kanskje med knyttede never,

og gjorde ingenting.

&Blodig og bevisstløs haltes en mann ned trappene, Gustav, kameraten hans.

Ham selv har de ikke tatt.

Han vår flinkere

fil å holde ansiktet lukket

og hatet på plass,

stumt,

i hjertet.

Så sitter han lier, Lrygt,

og hører ungen i il den nye leieboeren sut tre, mens timene går.

Det Le er ria fred?

Er det annet å ta sig til?

Hvorfor skal han gå ut,

uc ti! en verden som ikke cr hans?

Bedre å sitte lier

og glane på den grå, skittrie veggen.Den sier ihvertfall sannheten, for helvete.

Sånn var det det gikk.

De tapte,

han og kameratene; alt de trodde på tapte.

Og ute i verden taper dc også.

Avisene,

radioen

sier det hver dag.

For kort eller lenge, det vet ingen.

Nu er det å stå dagen lang ved maskinen og la kreftene bli pint ut av kroppen, uten et håp, uten en drøm.Veggen der bor te ev ikke dum; grå og skitten

forteller den om det ti vet som venter ham. Hvad er klokken?

'Pre timer har han sittet her.

Slik cr det kveld elter kveld.

Han re iser sig og slår radioen på, kanskje er det musikk, noe å flykte til, noe å lyve sig vekk i.

Nei.

En stemme brøler ut i eteren om hvordan ah han håpet på dagstøtt knuses i verden.

Han vil ikke høre mor,

det cr sant kanskje,

de sier det samme hver kveld.Han begynner å skru vekk

fra den rå skingrende røsten som håner ham,

da hører han cti annen stemme

som stiger og blir sterkere,

hvad er det den sier?

Det er deres eget ord den sier, midt i Berlin:

Genossc,

kamerat.

Manden som lytter hvitner,

det ordet blir de pint for og slått ihjel for, han demper ned radioen, men stemmen hvisker til ham, og han hvisker tilbake:

Genosse,

kamerat.Det er bølgelengde 20,8

som taler over et stumt og kuct land,

og dette er deus ord:

«Vi taper ikke, vi seirer.

Slo de oss ned i blod cn ting kan de aldri drepe: vårt hjertes brennende tro.

Dette er Tysklands stemme, kamerat, den er også din, millioner er med oss, — husk det, før de får peilet oss inn!

Hver aften fra nn skal vi sende, vi er kanskje hundre menn, og gripes de nlognitti, skal én bli bestandig igjen.

Og dør også han — kamerater, husk dette vi har å si: vi taper ikke, vi seireT, vår tro skal kjempe oss Fri.Vi vil ikke ut for å drepe livet på jorden er ett.

Grønt står kornet 1 solen på markene i Sovjet.

Det cr våre brødre som byggei sitt frie, ramslige hjem, de taper ikke, de seirer, og vi står sammen med dem.

Nu blør de frie i Spania,

Tyskere myrdet dem ned.

Men Jitnkcrsflycnes ofre er dem vi er landsmenn med. Hilsen og mot til alle 50m kjemper frihetens strid!

Dc taper ikke, tlc seirer! Fascismens grav blir Madrid,

Nu er Gestapo på sporet, men lytt hver eneste kveld.

Vi skal bevæpne dere

med sannhet — bruk våpenet vel!VI taper ikke, vi seirer.

Vi sender ikveld fra Stett ill r i morgen kanskje fra Miinchen, cllcv — hvem vet? — fra Berlin.»

Stemmen er borte, hujende HiLlersendere dø i ve r de n,

Men en mann står tilbake, med ei nytt lys over sitt ansikt, på et fattslig rum i Berlin, det er videt ut, det er vet den.

«Vi taper ikke, vi seirer.

Hver den må seire som vet at selv 1 det dypeste øde fins ikke ensomhet.

Ukjente kamerater er med oss der hvor vi går, en hær, som kjemper på jorden til engang den er blitt vår.»DET NYE ÅR

Nu har en verden gitt seg hen. i fryd fordi et barn er født. ile kom, de kristne bombefly; der skrek en mor; et barn var dødt.

Og andre småbarn sprang: i angst og skjulte seg, den glade jul.

Nu kan vi skjønne salmens ord: at engler daler ned i skjul.

O fred pf jord og fryd på jordl Vi står i kveld mod spente sinn, blandt julelys og bombebål og ser det gamle år gå inn.Glorød går jordens akse rundt. Hvem stanser vanviddet? Vi vet den hånd som griper, svies av. Dyrt koster nu rettferdighet.

Men noen var det som grep til. De har i kveld sin møtesal i skyttergravens føik av sne, — blandt dpdsstønn på et. hospital.

Vi blev tilbake, og vi spør: må prisen bare være blod.

Husk da: den gjeld kan bli betalt hver dag ved uforsonlig tro.

For våre fiender elsker tvil, og tviler du, da går de frem. Men er din egen vilje hård da er du med og stanser dem.I alle land går kampens front. Kjemp hvor du er den gode strid. Den dag du vant en seier her, tien dag forsvarte du Madrid,

Din offervilje og ditt mot kan støtte op ved Teruel. Frihetens nye, sterke år, —

Vær med og skap det, fra ikveldt

Du cr ansvarlig kamerat.

Bryt gjennem! Seiren er dig selv.TIL DE ARBEIDSLØSES BARN

Vi feirer nu et fattig barn Svøpt i en krybbes strå.

Han hersker nu i himmerik, Så vakkert kan det gå.

Her kommer dine arme små Fra sorg, fra sult, fra gru.

De blev korsfestet alt som barn, Kom også dem ihu.SJØMANNEN

Han la bakoin k øygard in en med bleke bene te trekk og stirret med tom inc øyne opp i ct vablet dekk.

Han var ingen tre Utspill-sjøgutt, men bare en mot or mann som visste hva Greenock bød på og gad ikke gå iknd.

Han langet en arm ut av køyen og var så heldig å få en tale om vire sjøfolk da han slo London pa.

lBegeistret ropte en stemme utover hav og havn:

Vi seiler, vi bringer oljen, verden ærer vårt navn!

Men mørk av hartn måtte røsten dvele efter en stund ved dem som er gått fra borde, dem spyttet han ut av sin munn.

Så mintes han atter feststemt, landet fra fjell til sjø.

For det skal vi seile, sa hau, for det er det kjært å dø.

H jemmefrontcn, vår stolthet, kjemper t sult og tross.

De krever, og her er svaret: dere kan tro på oss.Stemmen skurret og døde da mannen i køyen slo av. Så lå han

med harde øyne og smilte som om han sa:

«Hva ville skje otn det krevdes år hver skulle svare for seg.

Vi bringer oljen, sa du, men når ble den brakt av deg?

Du olje bringen de nordmann — Siden du er så kvass mot dem som ikke tør seile, gå ut og ta deres plass.

Du kunne skrelle poteter, gi kokken en hjelpeude hånd, og når du er tre ganger senket, kan du igjen få bli aud.Du som vil dø for landet — si meg fortrolig bror, hvor har du gjennemlidt døden, vis dine naglebor.

Men også de kjempende hjemme eier du, gla og frisk, og bruker dét som de lider på oss som cn cirkuspisk.

Om far min sitter i Fengsel og gutten går sulten i seng, behøver de ikke å i jcne deg som en heiagjeng.

Vår stolthet? At andre kjemper? Hver skal svare for seg.

Vi skal ikke gjøre folkets nød til en næringsvei.Men en ting kunne du gjerne betro meg: Hvordan kan det skje at bare vi sjdfolk ev utvalgt til å bli. herjet med?

Vi hdrer såndelig ingen formane påny og påny soldaten til å marsjere og flygeren til å fly.

Er vi så håbløst dumme, så fulle av umulige feil at alltid må noen rope, vik ikke, svik ikke, stil f

Men var vi ikke de første som skjønte hva striden gjaldt? Vi streiket mot 1 lider i Spania. Sjøfolk kjempet og falt.Fot dét ble vi hånet den gang. (Hver skal svare for seg).

Men var vi da landet vårt kalte, så meget verre enn deg?

Er det på plass vi skal holdes? Hvor vi vender oss hen summer med ros og refsing ivrige mcllem-menn.

Vi klarer oss bedre uten, stiv om fingrene kløv på mange eftcr å være frihetens direktør.

Vi hjelpes ikke av hiss ing. Det er et arbeid vi gjør. Vi seiler og vi skal seile Det gjorde vi også før,Storm og tåke og blindskjær, med det var vi vant å stri, ubåter, fly og mirier det får vi finne oss i.

Så seiler vi, seiler, seiler.

Vi tør ikke tenke på at motstand kan brytes hjemme og barn kan bli hunger-grå.

Hva skal vi da være stolt av? Når ingen lenger kan ta posteringer fra deres regnskap og gi dem til oss: hva da?

Da skal vi likevel seile i bitre, frysende år, fordi vi kan ikke annet, fordi denne krigen er vår.Vi kan ikke leve soin treller. Men godt oin vi også fant noe som gjennem nøden står rent og nakent og sant.

Kjenner du frihetens ansikt? Nærm deg og du skal se: det er et dødninge-hode. Skremmes du bort av det?

Så kan vi slippe å tro på at han som sitter i land og kriger som ingen annen skal være fremtidens mann.

Fare skal være cn vinning. Trygghet skal være ct tap. Alt som skal telle er slitets og offerets fellesskap.Ingen skal leve på andre.

Si ikke Vi. Si jeg.

For det blir den nye verden: at hver skal svare for seg.»

Muivel, juli 1912,DEN MENNESKELIGE NATUR

Krig, sa en offisers-bror, bestemt, men likevel godslig, og tente med omhu sigaren,

«krig vil det være bestandig».

Med velvære i sitt vesen,

beskvttende i sin visdom,

* 1

sluttet han tankerekken mandig og kort: «For slik er den menneskelige natur».

I lan var så fornøyet som om det burde vært la il st med fanfarer; hurra, hurra, den menneskelige natur.

Nyss ble han fløyet fra Stockholm, men først idag var han oppsydd og ute i uniform, med knitrende ride bukser, fløte farvede, lekre;til brystet hadde han kjøpt seg en meter med ordensbånd, hurra, hurra,

en meter med ordensbånd,

f

Er, tenkte jeg straks lærvillig, hans utsagn virkelig mulig?

Er det iblant mitt bekjentskap noen som faktisk liar krigen umettelig i sin natur?

Jeg tenkte på våpen feller som vi har etterlatt hjemme: hver den som savner og sulter bak mørke, hærtatte kyster er på den gråbleke fronten i den totale krig — gamle, ensomme kvinner som våkner hver morgen til nøden, alltid litt mere trette.

Tappert nok tar de krigen — men var den i deres naturlSkamfull husket jeg: selvsagt med mennesket menes mannen. Da så jeg for meg en .sjømann en morgen i faresonen, han kotn fra ronørn på broen og st ilte nedover le id ren hvor skibshunden tok imot ham. Leende, gjøende rullet begge to bortover dekket.

Nylig var han, for frosset; blitt pikktt opp fra en flåte da tankbåten hans ble senket; med aften sting i én skulder etter ct bombefly,

Xå lekte han seg med bikkjen.

Det var sunt han faktisk kunne unnvære hele krigen.

Så ruslet han inn, til køyen, med bryllupsbildct på skottet. Strarn og med hvite hansker stirrer han på sin kone, alltid, i Sandefjord.den menneskelige natur

Bildet var lenge savnet — Senket ined siste båten; men nå vidunderlig oppstått, lånt av en tante i Brooklyn.

}eg husket en annen, en flyger, han hadde vært over målet; forbi var de dirrende ville sekundene; gjennom skyer fløy hau tilbake mol trygghet. Han klavret fra førersetet og lot nummer to ta kontrollen, stod sliten og tok seg en røyk. Hva tenkte han da på, helten?

I lan prøvde å rope noe,

Det tapte5 \ motordrønnet, Tgjen ble det bleke smilet. Men leben formet: «Idag er gutten min åtte år.»Dog krigen, mente min felle er vitterlig nedlagt i alle.

Så han med sjelens øyne krigens robustere mening?

Undrende måtte jeg spørre: hva var de syner han så?

Skimtet han staben han var blant, mens gårdene flammet som fakler mot vårnattens ishvite stjerner — husket han dødstrette venners grimete harde fovpinthct, hvor alt var brent ned, uten plikten?

Så han i morgenens silregn knoker som lå langs ct skogholt og skjøt til granaten fant dem.

De veltet seg om på snøen og blødde tildøde, betalt med cn krone og femti pr. dag.

(Eller var han der ikke?)Jeg skjønte, han så noe større.

Det var sin ungdoms drømmer om krig i udadlelig orden med stoTarmccncs oppmarsj,

(og ikke det blodige rotet langs kronglete bekkefar hjemme) han endelig, tre år etter, så foldet ut. for sitt blikk.

Hver dag var nærmere seiren, hver dag var nærmere freden, så smilende kumle han fastslå, hvor krigen var ir ans natur.

II.

Nei! ropte, advarende, røsten jeg heldigvis har i mitt indre. Skal du da aldri lære hva tanker kan føre til?Kast ikke sten på den troen som i sin bitre erfaring, urokket, står for de fleste: at krig vil det være bestandig. Tviler du — hva blir det nesLc?

Hva før et menneske tenke? Hjemme tror de på tanken.

Vi må det ikke, fordi den er i sitt vesen en uro,

Å tenke er alltid å splitte, og nå er enighet alt.

Vi som har mistet landet er i vårt sinn mer fortvilet enn kanskje vi aner selv.

Vi henger utfor et bråstup og fremtiden svartner under, vi søker med fanden de hender etter en støtte som bærer, noe å samle oss om, og det er de gamle tanker.Vi fryser og ødet står om oss.

Gi oss de prøvede tanker som ennå har legcmsvarmen av slektene før som har tenkt dem. Do har vært brukt, det er nok. Velsignet de stengrå tanker fra vikingetiden og lenger, velsignet alt som vi kjenner!

Lik villfarne bam i natten . som lengter til morens fang, slik søker vi inn til den verden som vi har bitterlig mistet, den lyse, vennlige verden, den gode og varme og trygge den gamle og kjære verden — som krigen ble avlet av.

Barmhjertige gjemsel, skjul oss! ber den usalige flokken som engang drømte og håbet.De er blitt merket ut.

A det er menn med en fortid f De trodde å verge fr erlen ved folkenes felles motstand før volden rev lenkene sønder.

Da ropte dc gamle tanker:

Men dette er aldri pvpvet!

En stormakt har rett til å puste 1 honnør for dem som vil hevne! Forsiktig, Tirr ikke Tyskland.

Lær av føreren hei ler —

hvordan man (ved mord og fengsler) skaffer seg arbeidsfred ..,

Slik take og seiret da disse sindige realister.

Slik tapte de menn som håpet, (og det er urett å tape).

Så slapp jungelen løs.Det er ikke nederlaget sum de er skyld tunge over. Mange var under krigen vekete menn enn de.

Det er i sitt eget indre de finner sin rystende svakhet.

De trodde på nye tanker^ de trodde på menneskelig godhet, fred og brorskap på jorden.

Hyss, mimi dem ikke om det!

De går til sitt arbeid her ute, står villige fram på torget og lover aldri å håpe, og således splitte, tncr, de gledes hvergang de blir tilgitt av dem med de sindige tanker, alltid betinget, på nåde.I Icr fremstår min offisers-bror. Myndig står han og smiler.

Nå er hans time kommet:

II ar vi da ikke. lært?

Han har en klippefast tro på at krig vil <let være bestandig, en sunn og prøvet forakt for — den menneskelige natur.

Kanskje han ikke har levet så farlig som smilet hans lover, Kanskje hans grad blir for høy til å ofre sil t eget blod, kanskje det isblekc blikket, dekker en angst eller tomhet, hva veier det mot elet ene:

Han eier en gammel tanke, han holder seg til noe evig, den evige håpløsheten: så han er en mann men fortid.Slik som syk lon ens sentrum skjuler en dønningtung ro med flytende slim og grønske, kan det inne i krigen være en

råtnende stillhet.

Men stormen er ikke stilnet og krigen cr ikke opphørt, med hatet og smerten og døden, og dypt i menneskets hjerte har lidelsen skapt sin vilje, sitt egenrådige liv.

Hundrede skip i konvoien går gjennom nattehavet.

Lengtet noen mot dagen? Hundevakten er over. Skipperen står på broen, slik som han alltid gjør.Dager og netter kleber som uskiftct tøy til kroppen.

Lengtet noen mot dagen?

Fr i vakten tørner inn.

Ombord på en ammunftjonsbåt kan alle rolig kle av seg.

Lengtet noen mot dagen?

Det ev når dagen lysner at nbåt-flokkene dreper.

Natten igjennom går de ventende bak konvoien.

Det hender også at dagen bringer en Fockc-Wulf.

Lengtet noen mot dagen?

]a det er godt den kommer — dagen nærmere det sorn de en nu kan leve for.Het ligger menn i eti vcigrøft med håndgranater i neven.

Få frost jorden braker mot dem tyske tanks over sletten.

De kjemper bak fiendens linjer. Landsbyen deres ble avsvidd folket ble drept som gisler.

Det dingler i månelyset fra trær som de levet under, mor og hustru og barn.

De gjør ikke mer enn andre. Hærenes millioner har også barn, drept som gisler, gisler hos hungersnøden. Hjertene deres er avsvidd lik hele det livet de kjente; bare ett håp er igjen,

I mørket langsmed en vei grøft ligger det menn og venter.Luftvernet skjøt over Holland. Jagere gikk til angrep. Bombeflyene drønner rolige frem mot målet.

Snart kan de skimte Køln.

Det cr som jorden har kastet en i Id vegg opp av granater, som intet kan gå igjennom.

Så går maskinen inn — inn i den brennende muren, slengt omkring som av s tonn kast (da flyet til venstre ble rammet og plutselig var ikke mere) hugget av hvinende splinter (skytteren skrek og stupte og skriket føltes som stumhet), og alltid reises det nye ildvegger, sirkel på sirkel, som de må bryte seg gjennom inn mot det innerste målet.

Til slutt kan bomben slippes.

Tusen fly er i luften,

seks tusen mann er omkring demi jevnstormen, dreper og drepes og hugger seg veien tilbake uigjennom døden som spener.

Så er det plutselig stille, de klarte det, de er ute; langt borte, tinder dem, ser de byen som brenner i natten.

Maskinen svinger tilbake, den skal påny over målet.

Skytteren ligger livløs i blod og glasskår i mørket.

Dette er unnet oppløp, ennå har de en bombe og nå skal de treffe hedre, og det er ennå så mange hrennende netter å dø i, at de kan likegodt bruke denne så langt som de orker, og noe er ennå ugjort.

Det er som om menn vidd tiJ døden, i himlcn, på havet og jorden,har gjennomlidt håpløsheten og ut av den tvunget håpet.

De slåss for sitt eget hjemland, men samtidig for noe annet som må bli gjort, fpr de går. Det er en mann de skal drepe, en mann som de alle kjenner, en smilende mann som sier at krig vil det være bestandig, for krig hører siniiet til, det cr en mann de skal drepe han finnes i millioner; for ham blir granatene fraktet, ham cr det bombene søker, ham er det knivene venter i hatets mørknende netter, han som har sagt til barnet at det var mord i dets hjerte, han som har kuet håpet med pisken av gamle tanker; han er det som skal dø.Mennene ved hans side skal stupe og råtne på marken, kvinner og barn omkring ham skal smadres nåv bombene faller, fordi det tak lian er under skal rase over hans hode ; mellom sitt eget hjemlands knuste ltv og ruiner — der skal de finne ham, blodig, og slite hans hjerte ut, han skal ikke lenger huske hvor det var morsomt å trampe i Praha, Paris og Warszawa; i Oslo, Haag og Odessa, å seire og gjøre inntog, å pine og skyte gisler, a feste på andres hunger, han skal få stirre omkring seg og skimte sitt testamente; det var ikke fullt så morsomt, det var ikke så naturlig han engang mente det vår.

Det cr en mann de skal drepe.

tSå blir det stille på jorden.

Hvor er den røsten som piper at krig må del være bestandig, han kjenner det i seg selv?

Den som gråter av hunger skal mettes og tåren skal tørkes, men den som gråter av hevnlyst skal ikke lenger ynkes, og mennenes frie forbund skal verge og verne og vokte mennesket slik som det er, befridd for det gamles terror, vennesæk, glad ved å hjelpe. Fred skal det alltid være i deres verden; for slik er den menneskelige natur.

Må vi da ikke rope: «Arme vil led te ungdom, mennesket kan ikke klare å bære så edel en byrde,og dette er nye tanker, dette er aldri prøvet.»

Stille, hva er det de svarer: «.Døden ble aldri prøvet.

Det som vi gjør er dfistig-Vi skal ikke komme tilbake; For hver av oss er det nytt.» Hvorfor skal bare tanken få lov til å svikte i feighet. Fortvilelsen kan være bunnløs, så hvorfor kan ikke håpet ?

Vi som skal dø behøver ikke å sikre vår Fremtid og rope: Vj trenges bestandig. Vi skal ikke sitte i freden og minnes alt hva vi gjorde, den, som vil gjøre det, lyver. Han har ikke gjennomlevet en smerte for dyp til ord.Den som kan minnes, har intet, og han har glemt og forrådt oss. Ah som vi ber nm er stumhet.

Reis ingen m on u men ter.

La akrer som aldri har sett oss og gamle kvinner i solen og unger som leker, og bjørker som usåtct løfter sitt lys-slpr være vår evighet.

Men tiere som lever, nfå våke over den fred vi skimtet i naboskapet av døden, lidelsens siste glede,

Eli fremfor alt ikke trette — som mennesker hl ir etter kriger — når grumset og griskheten kommer i følge med inotløsheten, det varme råtnende dyndet lagret av hundrede slektledd hvor sinnet kan krype til hvile og han som vi drepte kan oppstå. Vi som er tapt i natten, vi drømte, vi trodde, vi håpet;og ingen var trette som vL Hvor lor min offisers-bror, går du med slik tilfredshet, overbærende, kjølig som om du hadde en viden om noe som alltid vil seire og noe som alltid vil tape, tilbake til ditt kontor?

Tingvelllr, september ftU2.VIGGO HANSTEEN

Sjuttcå av [llklut E £] V LftEIo [i u fh il eci i tmtliJt' (»]>[> ri Et noEi^ dertne formon. NaiiLaiil Orir^ ville gjuutrj- ul []h ji skulk1 Ml kjtmt — n£r krlgrn

var furli.

Rolige elJer angst grå stod rle ved dødens slukt; men livet hadde tatt mot dem; hver av dem var blitt brukt.

llvcm tør La dem til inntekt? De dannet sitt eget parti der ingen behøver å kreve; men alle har noe å gi.

Fra dødstimens bleke brorskap skal de gå inn i vår fred. Og de vil drives tilbake og. vises sitt hvilested.

Kanskje det samft^ hjertet som kunne ha gitt sitt blod vil ikke tåle i livet det som dc falne forstod.

Jorden skal ryddes for døde, bli rede til salg og kjøp. (Den sløve tanken kan myrde så godt soin et bøsse løp.)VIGGO H&NSTEEN

Alt som er lavt skal bli kalt for: den menneskelige natur.

(Glemte er korsløse gravet, sveket er blod våt mur.)

Menneskets st.okc hjerte, Som grenseløst gir seg hen villig, hvis det blir kalt på, å dø for en ukjent venn — menneskets stakkars hjerte som, fattig, ikke formår å bære sin egen storhet gjennom de lange år —

bøddel og gjenopp vekker, aske og offer ild — men denne gang må du, hjerte, få kraft til å strekke till Vi kan ikke miste dere, dere må bli oss nær, de blodige patrioter, fremst i frihetens hær.

Over <le dødes rike står luften ukrenkelig ren.

Det er som å splitte et vennskap, Hvis vi vil nevne en.

Alltid kommer det nye. Vi kjenner dem, mann etter mann,

og med vårt liv må vi huske: at slik er vårt fedreland.ODE TIL EN GRESK VASE

Av John KhuUv

Du sLillhetens jomfruelige brud, du barn av fred og tidens sene gang, du sagaskriver som kan bære bud om det du kjenner, skjønnere enn sang! Hva cr det sagn som løv kranset går igjen omkring din form med guder eller menn, i hyrdens berge eller dalens skjød?

Hvem er de piker her som styrter vekk? Hva røber jaktens lyst? og fluktens skrekk? Og disse fløyter? den ekstase us glød?

De toner som vi hører, elsker vi, mett elsker dem vi bare aner, mer!

Spill derfor videre den melodi som evig, blide fløyter er oss kjær!Du skjønne yngling, du skal aldri gå bort fra ditt spill, og aldri skal du nå o elsker, til ditt mål, til kyssets lønn!

Så nær ved målet i Grem deg ikke dog! Du elsker evig. Hun må bli her og , . . Kan aldri falme, men er alltid skjønn!

O lykkelige trær, som blomstrer nu og ingen gang kan visne, ingen gang!

Og lykkelige, lykkelige du

hvis fløyte alltid skjelver ny av sang!

O, mere lykke, mere kjærlighet!

Så full av løfter, mens i fryd den vet at den er åndende og søt og ung!

Så lik den vi andre får til del, som herjer med sin lcdc i vår sjel og gjør vår panne brennende og tungl

Hvem kommer hit til dette offersted?

Til hvilket alter fører du, o prest, den kvige her, som rautende går med, mens grønne kranser smykker den til fest?Hvor er den lille by, ved flod, ved kyst, på fjell måskje, som ligger ganske tyst og folketom i offermorgnens skjær?

O lille by, der kommer ingen hjem til dine gat ers døde ro, av dem som visste hvorfor det er øde her!

Du barn av Attika! med evig liv, av marmor — menn og piker, hugges inni Med skogens løv og stier gjennom sivt Du stumme form, du svimler for vårt sinn som evigheten: kolde pastoral.,.

Når alderdommen kommer med sin kval blir du igjen, når inlct annet er, en venn som sier til oss disse ord:

«Alt sant er skjønt, alt skjønt er sant.» På jord er dette alt 1 vet. Vit ikke mer!«LA BELLE DAME SANS MERCI»

En ballade av John Keali.

«O riddersmann, hvad feiler dig, så blek, så ensom på din gang? Alt sjøens siv er visnet bort, stum er hver sang.

O riddersmann, hvad feiler dig, så herjet, smerteslått og svak? Hver ekorns forrådsbod er fylt; korn under tak.

En lilje gror på pannens hvelv, med feber dugg, fra sorgens sjø. Men på din kinn, der kan jeg se en rose dø«En kvinne møtte jeg på vang, en fremmed, o så underbar.

Det hår, den fot,.. Men hennes blikk, så vilt det vår.

Jeg smykket hennes hår og bryst og midjen med en bl om st er kr ans. Og blikket take kjærlighet med sorgfull glans.

Jeg satte henne på min hest og så blott henne dagen lang. Hun bøtet sig mot mig og kvad en alfcsang,

Hun fant mig Tøtter til behag og honning, manna langs vår vei-Og i sitt sprog, så sa hun visst: jeg elsker dig.Hun tok mig til sin alfehaug og klaget der som sår musikk. Der lukket jeg incd fire kyss det ville blikk,s>

Der kysset hun mig blidt isøvn, der drømte jeg — ve! hvad er hendt? den drøm som jeg har nettop drømt på is ho id skrent.

Dc bleke konger kom på vad, og krigere, hver hvit og kold .

De skrek: La Bel le Dame Sans Men er du i vold!

Dc døde leber skimtet jeg, med redslens varsel, mot mig vendt. Så våknet jeg, og fant mig her på iskold skrent.Og derfor må jeg flakke her, så blek, så ensoin på min gang, skjønt sjøens siv er visnet bort, og st ut 11 hver sang.KJÆRLIGHETENS FILOSOFI

Av fcrcy 13. Sliclley.

Hver kilde søker mot elven, som elven mot bølgeskummet, i samme forelsket le skjelven som blest møter blest med, t runimct! Sc loven fra Gud! Her menes at intet skal være spredt, . .

Så kjære — hvorfor forenes vi ikke til ett?

Llcrgenc kysscs av luften, bølgene favnes i blinde, og blomsten, beruset av duften, synker mot sin veninde, — solen og månen drysser sitt kyss over hav og hei — hvad gavner at alle kysser, når du ikke mig?GOD NATT!

Av Pi-rcy B, Shelley.

God natt? Nei, dårlig, kjære cki, cr timen da farvel blir tatt.

Men la oss ikke skilles nu — da vil det bli god natt!

Du ønsker: la hans natt bli god, la fly den stund han har forlatt, Men lar du ønsket i bero, da vil det bli god nattl

For hjerter sotn har samme hjein fra kvelden dør til dagen tar fatt, er natten god; ti mellem dem blir aldri sagt god nattlNÅR DU ER GÅTT

Av Pert? B. Shc-lley.

Den toner bort den blide sang: i minnet skjelver dog en klang, . , Fiolen selv kan visne ben, men duftens sødme blir igjen.

Når rosen dør, dens blade er en seng for deres hjertenskjær.

Når du er gått, min elskov sanker sin rose 11 seng av dine tanker.TIL DIG

Av Percy B- SheSfty.

litt løfte er skjænket for tit, al jeg skulde skjænke det.

Ett ord er blitt krænket for tit, at du skulde krænkc det.

Ett håb cr fortvilelse nær, så la det blott vaudrel Medynk fra dig er mer kjær end håbet fra andre.

Vent ikke kjærlighets, budl Men si ikke nei til den længsel som stiger mot Gud og jeg tror — finder vei til. Nattens hengsel mot dag, en mølls mot en stjerne, den drøm som fra sorg og bedrag flyr hjem til det fjerne.«MITT FEDRELAND-GODN ATT!-

Av l-tird Byrom

Farvel, farvel 1 Ntt svinner bort mitt land bak bølgens blå!

Det bryter hvitt, det kuler sort, snart faller natten på.

Med kurs langs solens aftenvei er alle seil bliLt satt — farvel en stand til den og dig, mitt fedreland — god natt!

Snart stiger den av sjøens skum fra morgenrødens rand, og jeg skal se det øde rum, mcu ikke dig, mitt land!Forlatt blir nu min gode hall, grodd til blir parkens grunn, og vandreren som kommer, skal blott møtes av min hund.

«Min lille pasje, kom nu hit — si hvorfor gråter du!

Går bølgen ah for vill og hvit, er stormen full av gru?

Men tro mig! Le du trygt pàny — vår bark kan Ic igjen!

Din beste falk kan ikke fly mer lystelig enn den!»

«I stormens angst skal glad jeg stå, i havs og natts og vtnds — men herre, undr Jer ikke på om jeg er tung tilsinns.

F.n far forlot jeg i mitt hjem, en mor som er mig kjær; av venner har jeg bare dem, foruten Gud og Jer.Min far — han tok mig ømt i favn, men kunde lite si; men mor vil gråte ved mitt navn til reisen er forbi.. .»

«Nok min giutl Jeg ser det nu, den sømmer sig din gråt — hvis jeg var skyldfri slik som du, min kinn var også våt.

Men du, min tjener! Dine trekk cr hvite — gi mig svar:

Har stormen fylt (litt sinn med skrekk, har fiendens manovar?»

«1 tror jeg frykter for mitt liv?

1 dømmer mig for vek.

Men avskjedstanken på min viv kan gjøre kinnen blek.

Tett ved Jcr hall, i skogens snar, der bor hun med de små, og når de roper på sin far, hvad svar skal da de få?»«Nok, nok min tjener! Du har rett, du føler dypt og smukt..,

Men jeg, hvis sinn er mere lett, må le ved skibets flukt!»

For hvem må ikke dra i tvil de tårer som man ser?

Snart smiler der nok nye smil

hos viv og hjertenskjær l

Jeg byr dem livets lyst som kom,

foruten sorg farvelI

Min sorg — min sorg bad ingen om!

Det er min sorg ikveld ...

Så ensom, ensom går min vei alt på det hvite hav.

Men ingen får et sukk fra mig som ingen holder av!

Og hyler nu i savn min hund, kan savnet mates bort, og den vil rive mig isund ved hjemmets egen port!Med dig, mitt skib, vil nu jeg gå, mens skummet fråder hvitt!

Mot hvilket land — cr i det blå,

så hvorfor hjem til mitt-

Vel møtt — I bølger hvor vi flyr,

og havl er du forlatt —

vel møtt i Østens eventyr —

mitt fedreland — god natt!AMBARVALI A

Linjer skrevet i den tro fil den gamle romerske minnefest for de dode blev kall Am bar valta.

Av Rupert Brooke,

Enn går min vei i dal og på hei og verden er sang og spilll Så fjern hun er, men så kjær, så kjær, min elskte cr sterk og mild!

Å, tross de år og dc mil som skiller, og tross vår lodd og vår del, husker jeg alt, og vandrer med latter i min sjell

Bort fra hver pusling som intet forstår, går jeg mot berget avsted, hvor solen tindrer; og jeg erindrer; og ser at en dag går ned.Gull er mitt hjerte, og verden er gyllen, en fjelltopp er kysset av lys, men luften er stille om bergets topp med skumringens første gys,

til mørket stryker den dødsstillc dal, på larmende, mystisk fangst, ,

og vinden blåser og lyset går, og natten er full av angst f

Og jeg vet at en natt på et annet fjell i et sprog som jeg ikke kjenner; bører jeg engang cl bud fra dig fra dem som var dine venner:

Jorden og himlen og blesten skal si det fra fjell til fjell, uten trøst og i mørke; og jeg vet du er død dert kveld.Jeg gir ikke til din messe, jeg blir ikke gravølets gjest.

Din slekt vil sikkerlig vite sin plikt og spige ved dødens fest..,

Dc vil rose alt som var dirlig og glemme alt godt ved dig, og undres hvorledes det hele skal ga, og så vil de gå sin ve il

Men stillere enn en sovende og fremmed og fjern å se — røres du ikke av gråten; at det er koldt — hvad gjør det?

Lcbcne vil ikke le den natt, hendene flyttes ei vekk.

Og endelig ligger ditt hår i ro omkring de stivnede trekk!Med snøfting og snusihg og lommeduk og sømmelig sorg i kov, med vin og med skinke, blir de nok flinke å senke en dronning på jord:

Deres døde små hjerter vil gå uten sorg og følge ditt ensomme ridt.

F.t høit og et inodig og levende hjerte visste de aldri var ditt,

Jeg vil ikke ga til din messe, til mat og til drikkevarer, jeg vil ikke si deres løgne oin død til den døde som ikke svarer.

Men snøfting og snusing og lommeduk vil do gi dig til muldeus natt.

Og så går de kol de og mi diende hjem. Og ormene vil ta fatt.Men, leende, halvveis mot himlen, hvor blesten går

til og fra, blandt stjernene koldc, der vil jeg holde din Arabarvaliali9i4-SONETTENE

Av Rupert Ilrooke,

I. Fred.

Ha takk, o Gud, som gav oss denne dag og bød vår ungdom, sløvt i søvn begravet, med nyfødt vilje i hvert ansiktsdrag å styrte sig som svømmeren i havet, bort fra en verden, kold i sin forstenlng, hvor æren ikke ildnet hjertet mer og menn var ikke menn, og livets mening: den lille tomhet kjærligheten er!

O, vi som har kjent skam, vi fant ct sted her, hvor hver en kval er slukket når vi sover og alt vårt tap — ct andedrags forøden, og intet ryster hjertets glade fred her, uten en krampe som går hurtig over, ..

Vår verste venn og fiende er kun døden!2, T rygghet.

Blandt alle dem som føler lykke nu, cr ingen dog velsignet slik som de, som fattet i en tid av angst og gru vårt dunkle budskap; Hvem er trygg som vi? VI leser liygghet i en evig skrift av blesten, morgenen og meriskerøstcn, i nattens stillhet og i skyers drift, i søvn og fuglesang og land om høsten.

Vårt er et hus som tiden ikke ryster.

Vår cr en fred livov smerten ikke når mig.

Hvad makter krig? Trvgg går jeg hvor jeg lyster, beskvltet hemmelig når døden slår mig!

Trygg, hvor trygghet taptes, trygg, hvor alle falt; og dør mitt s takke Is legeme — da tryggere enn alt.3, De døde.

Blås, I trompeter, for de rike døde!

Ti ingen var så arm og kummerfull — de gav oss døende langt mer enn gull! Ile oppgav verden, skjenket ut sin røde og fine ungdoms vin, de gikk fra hjem og smil og arbeid i de år som kommer, de ofret sein ne r av sin tapte sommer,

og nektet sig sin evighet ved dem! Trompeter, blås! De gav oss for vår verd all helligdom; og kjærlighet og smerte, Og æren treffes atter på vår ferd og gir oss gavmildt mere entt vårt tarv, Og edel het får leve i vårt hjerte.

Og vi er kommet til vår fedrearv.4. De døde.

Dc hjerter her var skapt av sorg og glede hvor efter gråten: smilet skalv påny; og mildhet kom med år og dages kjede. De eiet farter, solefall og gry.

De hørte toner, så på alt som levet, de sov og våket, elsket, lo som vi, og satt av ensomheten gjennembevet.

De strøk en kinn, en blomst, f)et er forbi.

De var som sjøen bragt i lek av blåsten og tendt av himlene. Men så kom frosten og stanset på sitt bud den bølgedans.

Men se! Den strenge Gud har efterlatt den som hvite verdener av ubrutt glans, en fred som skinner evig under natten.5. Soldaten.

"l enk bare detre om mig, hvis jeg dør:

I)er cr et bjor ne av en fremmed jord, som er For alltid England. Mer rik enn før vil mulden bli ved støvets rike spor, et støv som England skapte og gav sans og gav å elske sine blomsters duft, en del av England, åndende dets luft døpt av dets elver og dets solskinnsglans.

Og tenk, o hjerte — når du ånder med i evighetens sjel, da kan igjen du gi til England dine tankers vrimmel, dem England gav dig, engang det var fred, med latter, drøm og smil fra venn til venn, i milde hjerter under Englands himmel!SANKT PETER BERETTER EN EPISODE ERA O PST ANDELS ENS MORGEN

Av James Weldon Johnstm.

t

Da løftet Gabriel sin sølvtrømpet og gjennem rumrncts øde majestet, klang, kallende til liv, en storm av toner. Og kloden skalv. Nu våknet millioner:

Dc døde stumme liv sorn lå begravet i jordens skjød, i dypene av havet, de brøt sig frem av bølgen, op av mulden, fra jungel sum pene og isbrekulden,

de reiste sig fra gvavens klamme gys med nye legemer i livets lys.

De pustet lykkelig og dypt og fritt.

Glad runget jorden utider deres skritt.Og Guds herolder suste fjernt og nær, og ordnet disse gjcnopstaridues hær.

Så gikk de fremover mens hjertet bevet: var navnet blitt i livets bøker skrevet?

Og evig nye døde kom og kom i blek tumult på veien til sin dont.

Da lød der ordrer — skingrende, intense, fra landet bak den amerikanske gTense.

II.

Det vaT vel helst en blod fu 11 veteran — i fredstid stormester i K.ii-Klux-klan — som skrek det ut: hver patriotisk ånd har raskt å rykke frem til Washington,og holde sig til mønstringen parat ved graven hos den ukjente soldat — som nu steg op på andre dødes vis — og eskortere ham til Paradis.

De kom, de kom! Bedekket med medaljer med brede skuldrer og med smekre taljer, krigsveteraner fva Haiti, Kuba og Frankrike, — ført an med horn og tuba,

Og yngre .slekter — som var ikke borte når det gjaldt krigersk snitt, Især i skjorte, de kom marsjerende med blikket tendt av arisk kraft til hundrede prooent.

Det drønnet på den store aveny titusen menn, titusen menn på ny.

Slutt pål skrek baktroppen idet den kom — kan hende er han gått, og graven tom!0 nei. Da hele hæren var nådd dit lå graven uberørt og marmorhvit.

Vær stilleE Hør! Dypt under stenen lød cri uro som ct barn i morens skjød.

Da grep dc sine redskap. Fliser føk fra mausoleet, jorden stod i røk.

1 feberlengsel grov de helten frem.

Den ukjente soldaten ventet dem.

Selv hjalp han til da hendene blev fri!

Snart cr hans mørke fangenskap forbi.

Snart kan de skitme helten der han ligger ...

«Forbarm dig Gud!» de skrek — «det cr en nigger, s

Først dødsstillhct, den stumme vantroa gru. Så galehuset, et avsindig nu, de hylte, breket, hulket: protestert Da steg han op, og intet nyttet mer.Man snakker om opstandelse! I skrekk og hat og harm drog æresvakten vekk.

Men midt blandt marmorgravcns brutte sten som var veltet bort, stod den opstandne, ensom.

III.

Min dag var slutt. All dommens gjerning gjort. Og langsomt låste jeg min perleport.

God tid jeg gav mig. For som dere vet var tiden ophørt. Det var evighet.

Men fra den gylne sol som ikke sank, skred der en mann imot mig, mørk og rank, den ukjente soldat, bedekt med jord og slam, og mens han steg mot Gud, steg der en sang fra ham;«Dype flod, miu hjem er over Jordan,

Dype flod, jeg vil over dig for å slå leir,»

Stigende, syngende:

«Dype flod, mitt hjem er over Jordan.

Dype flod, jeg vil over dig for å slå leir.»

Nærmere, høicre:

«Dype flod, mitt hjem er over Jordan.

Dype flod, jeg vil over dig for å slå leir.»

Ved Jaspis-muren:

«Dype flod, mitt hjem er over Jordan.

Dype flod, o Cud,

jeg vil over dig for å slå leir.»

Da sprang jeg frem, og åpnet porten vidt. Syngende 5kreti han inn, med lange, ledige skritt. Syngetidc gikk han den gylne vei, den skinnende trone imot.

Sangen Ira strupen pavet sig med drønnet u 11 tier hans fot.Engelsoldaten høi og sort, ensom som ofte før, skridende op den gylne vei, og foran Guds trone: honnør.

Syngende, syngende, syngende, syngende stolt og fri, syngende, syngende, syngende, til himlen selv stemte i:

«Dype flod, mitt hjem er over Jordan.

Dype flod, jeg vil over dig for å slå leir.»